

בית

מרן

ערש"ק
ז' ניסן תשע"ט
פרשת מצורע
שבת הגדול
מפסטידין: וערבה (מלאכי ב')

עלון מס' 206

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זע"א

הרב המקדים: הגאון הגדול רבי בן ציון מוצפי שליט"א
ראש ישיבת "בני ציון"

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הוה"ר לישראל אב"ד במיח"ד העליון
הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף** שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

נערך ע"י: הרה"ג רבי יצחק לוי שליט"א
רבה הראשי של חסידי נטר | חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

רבינו תם	צאת השבת	הדלקת נרות שבת	העיר
20:31	19:42	18:51	ירושלים
20:28	19:40	18:48	תל אביב
20:30	19:42	18:50	חיפה
20:29	19:41	18:49	באר שבע

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:

אלון בן דניאלה
מייסד ומנהל

רחל בת דניאלה
מנהלת

כל המענק שזכות עלון "בית מרן" יחולק עבור הצדקה והצדקה או להפיק לעילוי נשמת
חייגנו: *5290

יש לך שאלה
בהלכות פסח?

רבינו 'בית מרן' כאן בשבילך
בכל שאלה!

5293 *שלוחה 1

תוכן העניינים:

- עמ' 1-4 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
- עמ' 5 שבת הגדול**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
- עמ' 6 קיצור הלכות פסח**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
- עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
- עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א

הלכות פסח

קבלת הוראות מרן בפסח. הבדלים בין ספרדים לאשכנזים באכילת אורז, פירות יבשים, הכשר כלים, השגחת הרבנות הראשית. גדולתו של מרן הבית יוסף. מרן זצ"ל החזיר עטרה ליושנה. שמירת מפעליו ומורשתו של מרן זצ"ל. הכשר המיקרוגל.

חילוקי המנהגים

א. כידוע, בהלכות הפסח ישנם הבדלים רבים בין מנהגי הספרדים למנהגי האשכנזים. וכמו שבשאר ההלכות הספרדים קיבלו עליהם הוראות מרן השלחן ערוך, 'לכו אל יוסף, אשר יאמר לכם תעשו' (ע"פ בראשית מא, נה), הלא הוא מרן רבינו יוסף קארו, והאשכנזים 'יוצאים ביד רמ"א' (ע"פ שמות יד, ח). אמנם הגאון רבי אברהם אלקלעי - היה מגאוני סאלוניקי לפני כמאתים שנה - כתב בספרו זכור לאברהם (ריש הלכות פסח), שהספרדים נוהגים בפסח כמנהגי האשכנזים לכל דבר, הוא לא התכוין שצריכים להצביע ג'... אלא להחמיר בכל מה שהם מחמירים בהלכות פסח. והכפ החיים (סימן תמוז ס"ק עו, עו) העתיק את דבריו שיש להורות בהלכות הפסח כדיני האשכנזים. אולם כל גדולי האחרונים לא מסכימים לזה, וגם בהלכות פסח אנחנו מורים כדעת מרן, וכפי שנראה להלן.

דעת מרן החיד"א

ב. מרן החיד"א כתב בספרו ברכי יוסף (ז"ד סימן שלא סק"כ) שתלמיד חכם הרוצה להחמיר, יחמיר בביתו ובחומותיו בצינעא, ולא יורה ברבים להחמיר בדבר שפשט המנהג להיתר. וגם בהלכות פסח (במהזיק בריכה סימן תס"ז סק"ה) כתב, שידוע שהרבה מחמירים בפסח, אבל יעשה זאת בצינעא כמה שאפשר, ולא יספר לאף אחד על חומותיו. ואם הגיע להוראה, יורה על פי הדין דוקא. ולכאורה החיד"א סותר את דבריו, שהיה כתב בברכי יוסף (ח"מ סי' כה סק"ו): ואנן בני ארץ ישראל בתר מרן גרינא, אם לא שהיה לחומרא, דראוי לחוש להחמיר, ומכל מקום אין למחות חס ושלוש בעושה כפסק מרן. [א.ה. וכעין זה כתב בטוב עין סי' יח אות סח, ובשם הגדולים ערך טור ובי"]. אלא מבאר הגאון החקרי לב (חחו"מ מהדורא בתרא דף קפ סוף ע"ג) -

1 כנראה החיד"א בא לשם כדי להדפיס את ספריו.

2 אני לא זוכר שמרן זצ"ל הלך לישון לפני השעה שתיים או שלוש בלילה, גם כשלא היה מרגיש טוב, תמיד ישב עם ספרים פתוחים ועסק

לרפואת לידיה בת אושרת- יעקב בן שמחה נג'יה

פירות יבשים

1. עוד מנהג שיש בו הבדל בין הספרדים לאשכנזים, בדין אכילת פירות יבשים בפסח. כתב הדרכי משה (סימן תסז) שבארצות אשכנז היו רגילים לייבש את הפירות - שיזפים משמשים וכדומה - בתנור שאפו בו את הפת, מפני ששם רוב הזמן יש עננים ואין שמש, לכן צריכים לייבש בתנור. כאן בארץ ישראל יש שמש ולא מייבשים את הפירות בתנור של הפת, ועוד שהיום יש בתי חרושת מיוחדים לייבש את הפירות, ואף אחד לא חושב לייבש את הפירות יחד עם הפת. אמנם המגן אברהם (ס"ה) והגאון מוילנא (שם) והמשנה ברורה (ס"ק כו, כז) מחזקים את דבריו של הדרכי משה, וכך נוהגים האשכנזים. אולם אנחנו הספרדים אוכלים פירות יבשים בפסח ולא חוששים. ומכל מקום אם יבוא אצלנו אורח אשכנזי, לא נשים לפניו גרעינים ובטנים, או כל דבר שאסור לו לאכול, לא לגרות אותם... תביא להם מה שמותר להם לאכול - תפוח אדמה... כל אחד מנהג אבותיו בידו. וצריך להורות כפי הדין, ומי שרוצה להחמיר, יחמיר בשקט בלי לספר.

הכשר כלים

2. עוד דוגמא, לגבי הכשר כלים, לדעת מרן השלחן ערוך (סימן תנא סעיף ו) הולכים בכל כלי אחר רוב תשמישו, וכך מנהג הספרדים. והאשכנזים נוהגים כדעת הרמ"א (בהגה שם) שחוששים אפילו למיעוט השימוש בכלי, כגון מחבת⁶ שדרך כלל מטגנים בה קציצות בשר או ביצים או צ'יפס עם שמן, אבל לפעמים השמן נגמר ונשאר חתיכה אחרונה ומטגנים אותה ביבש, לדעת מרן (סימן תנא סעיף יא) מחבת זיה בהגעלה, כי רוב תשמיש המחבת בלח, אך לדעת הרמ"א (בהגה שם) מחבת צריכה ליבון, מפני שחוששים אף למיעוט פעמים שהשתמשו בה ביבש. יש עוד חילוקי מנהגים, כגון מה שהאשכנזים מחמירים להגעיל במים שמעבעעים ושומרים שרתחתם לא תרד, אבל למנהג הספרדים כל שהמים בחום שהיד סולדת בהם, אפשר להגעיל בהם, בפרט אם הם כלים שאינם בני יומם [ע' למרן הש"ע והרמ"א בהגה ר"ס תנב].

בהשגחת הרבנות הראשית לישראל

3. אנחנו נתנו הוראה ברבנות הראשית, לעשות הכל שיהיה לפי כל הדעות, הלא כולם משתמשים בבתי מלון ובמסעדות, גם האשכנזים - אולי הם משתמשים יותר כי יש להם... - אמרתי להם: תשימו לב, כל כלי למרות שרק לפעמים משתמשים בו ביבש, תעשו לו ליבון אם אפשר. ואמנם להלכה אם בדיעבד עשו הגעלה במקום ליבון גם לאשכנזים מותר, אבל אנחנו חיים לכתחילה, לא בדיעבד... הלוואי שהם היו מתחשבים בנו כמו שאנחנו מתחשבים בהם... כמה הם עושים בישולי גוים לדעת מרן, וכמה אני צועק ומדבר על זה. מועצת הרבנות רצתה להעביר החלטה להצריך בכל מקום שיהיה בישולי ישראל לדעת מרן, ויכתבו בתעודה "מהדרין גם לספרדים", והיה אחד שהתנגד אמר: אין דבר כזה, מספיק שהיהודי ידליק את האש בבוקר מהנר שגמה, וגם הספרדים יסמכו על זה, משום "לא תתגודדו"... הוא לא אמר שכולם יעשו כמו הספרדים, בגלל שהוא אשכנזי... זה לא נכון, כל אחד ואחד צריך להחזיק את מנהג אבותיו בידו.

קבלת הוראות מרן בפריז

4. לפני כמה זמן הייתי בשבת בפריז שבצרפת, ובדרך לשיעור אצל הרב סיטרוק, אמרו לי: הגיע לכאן איזה רב ספרדי גדול ואמר להם: תעשו הכל כדעת הרמ"א, בארץ ישראל עושים כדעת מרן כי הוא היה מרא דאתרא, מרן היה גר בספרד ולאחר מכן בצפת, אבל לא היה גר בצרפת. הם ראו שהוא רב גדול שחיבר כמה ספרים, ושמעו לו. אמרתי, אני חייב לדבר בתוקף, והסברתי להם למה אותו רב לא צודק. קודם כל, מאי חזית לפסוק בכל כדעת הרמ"א ולא כמרן, למה שהספרדים שלנו - המרוקאים והתוניסאים - יעשו כדעת הרמ"א, מה חסר למרן הבית יוסף? אמנם אנחנו לא משווים ולא מכריעים מי יותר גדול, אבל על מרן הבית יוסף נאמר "ממאתים רבנים נסמך" ע"י גדולי הדור שהיו לפני ארבע מאות וחמישים שנה, אז היו רבי משה אלשיך, רבי משה קורדובירו, רבי חיים ויטאל, רבי שמואל ויטאל -

בעמוד מסוים, פתחתי איפה שאמרת ולא מצאתי! אמרתי לו: אבא, היינו עולים במעלות, לא בשמים היא... אבל טעיתי, זה בעמוד אחר... הוא חיכה על הקו עד שאחפש ואמרתי לו: זה בעמוד תסז, והוא פתח וקרא איתי בידך, ולאחר מכן המטיר עלי ברכות, כי זה מחזק את הקו שלו, שהחכם יכול להחמיר לעצמו בלבד, אבל לאחרים צריך להורות כדעת מרן. ובאמת, למרות שבכמה מקומות החיד"א החמיר כשיטת המקובלים, אין זה אלא חומרא וחסידות, וגם לדעת החיד"א יש להורות לרבים בכל מקום כדעת מרן הבית יוסף. לכן, מי שרוצה להחמיר בפסח, יחמיר על עצמו, אבל אם מישהו שואל אותו, צריך לומר לו את ההלכה. יש אנשים שנוהגים לא לאכול בבית של מישהו אחר בפסח בשום פנים ואופן, ויש נוהגים לא לאכול מצה עשירה, אין סוף לחומרות, אבל אם שואלים אותך, תאמר את ההלכה כדעת מרן.

אורז

5. אביא כמה דוגמאות להבדלים שיש בין מנהגי הספרדים ומנהגי האשכנזים בפסח, כולם יודעים שהספרדים אוכלים אורז בפסח, וזה מותר מדינא דגמרא ואין בזה שום ספק, וכמבואר בגמרא מסכת פסחים (ק"ד): בענין שצריך להביא שני תבשילים לביל הסדר, אחד זכר לקרבן פסח ואחד זכר לקרבן חגיגה, אמר רב הונא ואפילו סילקא וארוזא. כלומר לא צריך להביא תבשילים חשובים כמו קוסא מחשי [קשוא ממולא] ויִבְרַק [עלי גפן ממולאים], אלא אפילו סלק ואורז. ואמרו בגמרא, שרבא היה מקפיד להביא דוקא סלק ואורז, כיון שיצא מפיו של רב הונא. אמר רב אשי: שמע מינה לית דחייש להא דרבי יוחנן בן נורי שסובר שאורז מין דגן הוא וחיבים על חימוצו כרת. ומה שהאורז מתנפח זה לא שהוא מחמיץ, אלא זה סירחון בעלמא⁷, ואין לחוש כלל שמא האורז מחמיץ. אבל כתבו הראשונים - ומהם ההגהות מיימוניות [קושטא, פ"ה מהלכות חמץ ומצה ה"א] והמרדכי [פ"ב דפסחים סימן תקפח] - שנהגו העם לא לאכול אורז בפסח, מפני שמצוי שמתערבים באורז גרגירי חיטים.

בשמים ראש

6. בספר בשמים ראש (סימן שמח) כתב, שמנהג זה שלא לאכול אורז וקטניות בפסח, הוא מנהג בטעות שהגיע מהקראים שחשבו שהוא מחמיץ כמו הדגן, וכתב שמי שמחמיר בזה עתיד ליתן את הדין. ספר זה הוציא לאור רבי שאול ברלין, בנו של רבי צבי הירש מחבר ההגהות וחיידושים על הש"ס, הוא היה גדול בתורה אבל התחבר למשכילים - כמו שהיו ביאליק וחביריו - והושפע מהם⁸. הוא קרא לספר "בשמים ראש", ואמר שמצא תשובות מיוחסות לרא"ש בכתב יד, אבל יש שם כמה תשובות מוזרות. וכבר כתב הגאון מהרש"ם (בספר דעת תורה סי' תנג סק"ז) שידוע שהספר הזה מזויף, וילאו מר בריה דרבינא חתים עליה, וכל גדולי האחרונים שללו את הספר הזה. גם החתם סופר (חי"ד סי' שכו א, ג, והאו"ח סי' קנד) כתב, שספר בשמים ראש מזויף, ובמקום 'כתבי הראש' קרא לזה 'כובי הראש'⁹. וכן כתבו מרן החיד"א (בספר טוב עין ס"ס בסוף הערותיו על הבשמים ראש, וסי' יח אות כט), ואביו של הגאון ממונקאטש בספר דרכי תשובה (סי' קנו ס"ק לא), והגאון רבי מרדכי בנעט (בשו"ת פרשת מרדכי האו"ח סי' ה), ורבי יוסף שאול נתנון בשו"ת שואל ומשיב (תנינא ח"ב סי' נה). ובספר חברתי (חי"ב דק"ו ע"ב) כתב: בדורות הללו פסו אמונים מבני אדם, ודרכי הפילוסופיא נתחזקה בידם וכו', ולפעמים תולים דבריהם באילן גדול וכו', בכתבם דבריהם בשם איזה קדמון בפנים, ועושים פירוש על דבריו, כספר בשמים ראש שחיבר בעל כסא דהרסנא ולא הרא"ש. גם בספר בית מאיר על השלחן ערוך (ר"ס תנג) כתב: חלילה, לא יצאו דברים אלו מפי הרא"ש. וכבר הרמ"א (ר"ס תנג) הביא שכן מנהג בני אשכנז, וכן כתבו להלכה כל גדולי האחרונים ובכללם הגר"א (שם), ועוד. ולמעשה, האשכנזים ימשיכו במנהגם לא לאכול אורז, אבל

בתורה, וכשגמר את הלימוד שלו התקשר אלי.

3 כמו שיש חומר בשמים במצה עשירה והוא מתפוח את העיסה, והיה חכם אחד שהקים קול רעש שזה מחמיץ אותה, אבל שמנו את החומר הזה בריסק תפוחי אדמה וראו שגם הוא מתנפח, והבינו שהתפוחיה היא לא החמצה אלא ניפוח בעלמא.

4 אי אפשר שאדם לא יהיה מושפע, מי שכל הזמן קורא בספרים שלהם, מוכרח להיות מושפע בהשקפות ובדעות המשובשות שלהם, ואני ואביו לאדם שהוא מושפע מספרים חיצוניים. השבוע עשו בתכניות של החילונים 'ארץ יפה' או 'ארץ נהדרת', איזה נהדרת איזה בטיח... היה שם אחד ספרדי שהיה מעורב בזה, ואחרי שאמרנו דברים חמורים, שהם מבזים תלמידי חכמים, וגם מבזים את מרן זצ"ל שכל ימיו היה בתורה, אותו ספרדי מיד התנצל, אבל ה'בוסים' שלו האשכנזים לא רצו להתנצל, תמיד הספרדים צריכים להיות תחתיהם... אלו האשכנזים המשכילים, כמה ההשכלה הרסה כל חלקה טובה.

5 עשו חרם על רבי שאול ברלין מחבר ספר בשמים ראש, והוא יצא מעירו והלך לאחוזו שהיה רב קהילה באיזה מקום, ולאחר כמה שנים מת רווק בקיצור ימים. אבא שלו רבי צבי הירש ניסה להגן עליו, והלך לחיד"א וטען לו שכל העלילות על בנו אינם נכונות, אבל כאמור כל האחרונים יצאו נגדו, וכמוכר בספר המעידים בהלכה (עמוד רנו, ובמהדורה חדשה עמ' שעא) של הגאון הרב זיון ע"ה.

6 אבל מחבת טפולן לכל הדעות לא מועיל לה הכשר, בפרט שרגילים להשתמש בה ביבש וצריכה ליבון, וכיון שתהיה על ידי הליבון, אין לה הכשר אחר וצריך לקנות לפסח חדש.

גם בשמיים פוסקים כמון!

י. כשהייתי בפריז סיפרתי להם מעשה מדהים שראיתי בהקדמה⁷ לספר תכלת מרדכי על התורה⁸. וכך הוא כתב: חול המועד סוכות ישבתי בסוכה ולמדתי, ובשעת הצהריים נפלה עלי תרדמה⁹, והנה אני חולם חלום - חלום של גדול הדור לא חלום של אחד מאיתנו - השכן שלו קיבל התקף לב, הביאו 'הצלח', ועשו לו החייאה, עשו לו שוק חשמלי וכו', ואז פרחו נשמתו והגיעה לבית דין של מעלה, התחילו להביא את ספר הזכרונות של מעשיו, עשה מצוה כזו וכזו, קבע עיתים לתורה - שכן של המהרש"ם ודאי שהוא צדיק איך לא... - ורצו להכניסו לגן עדן, לפתע הגיע מלאך שכולו לבוש שחורים, מלא עיניים, ואמר: רגע, אני נבראתי מעוון שפלוני עשה ביום כזה וכזה, ועל העוון הזה הוא צריך לקבל מיתה בידי שמים, תחזירו אותו לארץ שיקבל שם את עונשו! בית דין של מעלה התחילו להתווכח ביניהם, מי אמר שהעונש על עוון הוא מיתה בידי שמים, אולי זהו רק איסור מדרבנן, ומספר המהרש"ם: קראו לי מלמטה, עלה וראה את השכן שלו עומד מול בית הדין ושאלו אותו: מה הדין באחד שעבר עברה כזו וכזו, אמרתי להם מיד: מרן הבית יוסף בספרו כסף משנה (פטי"ז מהלכות פסולי המוקדשין ה"ט) כתב שזה איסור דרבנן ומגיע לו רק מכת מרדות. מיד יצא הכרוז "גן עדן", והתעוררתי מהחלום. "חלומות השווא ידברו", אבל בערב הגיע אחד השכנים ושאל: כבודו שמע מה קרה לשכן שלנו? שאל המהרש"ם: מה קרה לו? אמר השכן: הוא קיבל התקף לב, עבר מוות קליני, ברוך ה' עשו לו החייאה והוא נמצא עכשיו בהדסה... שאל המהרש"ם: מת? זה היה, בשתיים בצהריים? אמר: מאיפה הרב יודע? אמר לו: אני החזרתי אותו לעולם הזה!... אמר המהרש"ם לעצמו, אם כך, החלום נכון, ואני הסתמכתי על הכסף משנה, צריך לבדוק אם זה נכון. מיד קם והלך לספריה, ומצא כמו שאמר בחלום! והוא כותב: בא וראה מהי גדלותו של מרן הכסף משנה, הלא הוא מרן הבית יוסף בעל השלחן ערוך, שגם בשמים פוסקים כמותו! ואם בשמים מחשיבים כך את דעתו של מרן, וכי אנחנו לא נחוש לדבריו...? אנחנו צריכים לקיים בעצמנו "ויגבה ליבו בדרכי ה'".

איכה חשכה אור ההלכה

יא. מרן זצ"ל החדיר לצבור במשך עשרות שנים את קבלת הוראות מרן, ואת דרך הפסיקה. בהתחלה זה לא היה פשוט, המבוגרים זוכרים שלפני כחמישים שנה לא למדו הלכה, ומי שכן למד הלכה, זה מי שכביכול לא הצליח בלימוד הישיבתי, היה לומד משנה ברורה. מי למד הלכה מספרי הפוסקים, מישהו ידע מה זה פתח הדביר? מה זה יפה ללב? מה זה זכור לאברהם אלקלעי? מה זה נהר פקוד? מה זה נהר שלום וינטורה? מהיו החקרי לב? מי הכיר אותם?! מרן החדיר את ספרי הפוסקים. בצעירותי למדתי אצל אשכנזים - אז לא היו ישיבות ספרדיות כמו חזון עובדיה ואוהל יוסף - ובאותה תקופה מרן היה מדבר ברדיו בכל יום שיש¹⁰, וגדולי הדור ההוא היו מקשיבים, פרופסור אברמסקי מבית חולים הדסה אמר למרן על אבא שלו הגאון רבי יחזקאל אברמסקי: אנחנו הבנים ידענו לא להתקשר לאבא בערב שבת בשעה עשרים לארבע, כי הוא רתוק לרדיו לשמוע את פינת ההלכה של מרן. וגם הגאון רבי שלמה שלמן אורבך, היה מקשיב בכל שבוע לפינת ההלכה של מרן. ומרן היה מזכיר בפינת ההלכה שמות של פוסקים: כך

7 ההקדמה שלו מעניינת. יש הקדמות יפות שיש מה לקרוא בהם, כמו ההקדמה של הבית יוסף, ההקדמה של רבינו יוסף חיים בספרו רב פעלים. אבל יש הקדמות שכתוב בהן תודה רבה לאשתי, תודה רבה לזה... משעמם...

8 לאחרונה לא ראיתי את הספר הזה, אבל קיבלתי אותו מתנה לבר מצוה. חיברו הגאון המהרש"ם, שהיה גדול הדור לפני למעלה ממאה שנה. לפני כארבעים שנה מרן זצ"ל קרא לי לחדרו, והוציא את הספר "ש"ת מהרש"ם", ובפנים היה דף צהוב כמו 'פשוטויל', חרם על כל פסקיו של הגאון המהרש"ם, טענו שם שהוא יותר מידי מיקל, והיו שם כמה עשרות חתימות. אמר לי מרן: תגיד, אתה מזכיר אחד מהם? אמרתי לו: לא. אמר: לי כל אלה שיצאו נגדו כבר לא מזכירים אותם, אבל הגאון המהרש"ם הוא פוסק חשוב וספריו נפלאים וכולם מזכירים אותו היום...

9 האשכנזים מקפידים ללמוד בסוכה, כי מפחדים שירדמו, וחוששים לישון בסוכה גם שנית עראי. אבל לנו קשה ללמוד בסוכה, צריך ללמוד מתוך כל הספרים וקשה להעביר לסוכה את כל הספרים.

10 היום השתכללו ובאים לבית ומקליטים. מרן היה הולך בעצמו לרדיו ביום שיש ומדבר שם רבע שעה או עשרים דקות בשעה עשרים לארבע, והוא ראה בזה חשיבות. ועד היום קיימת פינת ההלכה הזאת.

כתב רבי יעקב פראג¹¹, כך כתב רבי עבדאללה¹² סומך, כך כתב תעלומות לב, וכו', וחברי האשכנזים בישיבה היו צוחקים עלי: אבא שלך מזכיר: פלאגי, פראגי, מי אלו הרבנים האלו?... הרב הרים את קרנם של חכמי ספרד, והיום כל אשכנזי יודע מי זה רבי חיים פלאגי ומי זה רבי יעקב פראג¹³, ומי שלא יודע את זה יש לו חור בהשכלה...

שיעורים בהלכה

יב. מרן זצ"ל החדיר את לימוד ההלכה בכל מקום ומקום, בזמנו היו שיעורי תורה בבית כנסת חאגי אדוניו, חאגי יחזקאל, השיעור היה על פרשת השבוע, ובסוף קראו עשר דקות מספר בן איש חי. כך היו השיעורים בהלכה, לא מסרו שיעורים בהלכה עם דברי הפוסקים, ולומר סברא לכאן וסברא לכאן, עד שבא מרן וחזק את לימוד ההלכה.

ותלמוד תורה כנגד כולם

יג. מרן החזיר עטרה ליושנה והרים את קרנם של הספרדים. הקים תלמודי תורה בכל מקום ומקום. נסעתי לקריית שמונה, וראיתי אשה לא דתייה, היא 'בלי ידים' - הכוונה בלי שרוולים... - ומביאה את הילד שלה ל'חיידר', וכן בכל קצוות הארץ, בדימונה, בירוחם, בטבריה, בין ההורים יש דתיים, מסורתיים, ואפילו לא דתיים, וברוך ה' שהחזירו עטרה ליושנה, והקימו תלמודי תורה ובתי ספר לבנות.

עיצב את הדור

יד. בעבר היו קשיים בנושא השידוכים לבני תורה, לא רצו לקחת בחור ישיבה. מרן זצ"ל כשהתארס עם הרבנית ע"ה, האחים והאחיות שלה התנגדו: מה יביא לך לאכול, דפי גמרא?... והיא לא התחשבה בהם, הלכה אחריו במסירות נפש, 'לכתך אחי במדבר'. אז כולם למדו בבתי ספר רגילים, ממלכתו וכדומה, ולא היו השקפות נכונות. היום ברוך ה' יש מהפכה, היום יש אלפי בחורי ישיבות. אומרים שאצל בחורי ישיבות הקטנות, אנחנו הספרדים עברנו את האשכנזים, וזה מסתבר. ו"מי ילד לי את אלה?" הכל פרי עמלו של מרן זצ"ל, שעמל על כך עשרות שנים במסירות נפש. אני זוכר שהייתי ילד קטן פחות מגיל עשר, הצטרפתי למרן לנסוע לכמה ערים בארץ לתת שיעורים, הוא לא היה לא רב ראשי ולא רב 'תוספות'... מי חייב אותה? אבל היתה לו דאגה לציבור הספרדי, "מבשרך אל תתעלם", והלך להרביץ תורה ממקום למקום.

ויקם וילך אל המקום

טו. סיפר לי הבן של חבר כנסת הרב שלמה לורנץ: יום אחד אביו - לפני שהיה ח"כ - עלה לאוטובוס לכיוון באר שבע, והנה בא אברך עם חליפה קצרה והתיישב לידו, הוציא גמרא ולמד, סיקרן אותו מהיו האברך הזה, ושאל: מה שמך? ואמר לו, זה היה מרן זצ"ל כשהיה צעיר לימים. לאיפה אתה נוסע? לבאר שבע, לרישום הילדים לתלמודי תורה, אתמול הייתי באשדוד, מחר בטבריה. באותה תקופה היה זמן של שבועיים או שלשה שבועות בשנה בלבד, שאפשר להעביר ילדים מבית ספר ממלכתי דתי לבית ספר של החינוך העצמאי. שאל אותו לורנץ: איך אתה עושה את זה? אמר לו מרן: אני מגיע להתפלל מנחה וערבית בבית כנסת, לאחר התפלה אני אוסף את האנשים: תשמעו מעשיה יפה, ומספר להם על רבי יהונתן אייבשיץ, וכך מושך את ליבם. אחר כך מוציא דפים וכמו אחרון העסקנים שואל: איפה הבן שלך לומד? ומשכנע אותם שיעבירו את הילדים. הספרדים קל לעבוד איתם, אין להם את ההשכלה... וכך העביר ילדים בכל מקום, בנתיבות, בשדרות ועוד. מרן סיפר אז ללורנץ שקיבל איום משפירא - ראש המפד"ל דאז - שאם הוא רוצה להתקדם¹² לא יעביר ילדים מבתי הספר שלהם, ואם יעביר, לא יוכל להיות

11 אז האשכנזים לא ידעו מי זה רבי עבדאללה, המלך עבדאללה מירדן...? לא הכירו, אבל הוא היה רבו של רבינו יוסף חיים, והקים עולה של תורה בבבל.

12 כל דיין רוצה להתקדם, לאחר שנתמנה לדיין הוא רוצה להיות אב בית דין, אחר כך הוא רוצה

יש לך שאלה בהלכות פסח?? רבני בית מרן בשבילך!

24 *5293 שלוחה 1

העלון הצלחתם של: מעין שלומית בת ניצה - כל הישועות, שלומית בת אילנה ברקת - זיווג הגון, טל בן רבקה ובני משפחתו - כל הישועות, צחק בין מלקה לאה - הצלחה בכל, יצחק זאב בן מיכל - זיווג וכל הישועות.

הכשר מיקרוגל

יח. יש הלכות שמוסכמות גם לאשכנזים וגם לספרדים, כגון בדין הכשר המיקרוגל. למעשה השימוש במיקרוגל בפסח הוא חמשה ימים בלבד, כי יש יום טוב ראשון ויום טוב אחרון שאסור להשתמש במיקרוגל, ולפעמים יש באמצע הפסח גם כן שבת חול המועד שאסור להשתמש במיקרוגל, ולכן מי שיכול להחמיר על עצמו יותר טוב שלא ישתמש בפסח במיקרוגל של כל השנה, אבל מי שרוצה להקל צריך לדעת איך מכשירים את המיקרוגל. המיקרוגל פועל בלא גופי חימום, אלא מחמם את המאכל על ידי גלים קצרים אלקטרו מוגנטיים¹³, שמכים במהירות רבה על המאכל וכך הוא מתחמם, ולכן אם מפעילים את המיקרוגל כשהוא ריק, אינו מתחמם כלל. ובדרך כלל דפנות המיקרוגל לא מגיעות לחום שהיד סולדת בו, ואם כן די לנקות את המיקרוגל וזהו הכשרו. אבל יש טוענים שבדקו וראו שלפעמים הדפנות מתחממות בחום שהיד סולדת בו, בפרט במשפחה גדולה שמחממים הרבה אחד אחרי השני, יכול להגיע לחום שהיד סולדת בו מחום המאכלים, ואם כן המיקרוגל צריך הכשר, אבל אי אפשר להדליק אותו כשהוא ריק, כי הוא לא יתחמם, אלא יקח כוס מים עם מעט אמה¹⁴, ויפעיל את המיקרוגל על החום הכי גבוה למשך כשש דקות, וכך יעלו האדים מהכוס וכשירו את המיקרוגל, כבולעו כך פולטו, כמו שהוא בלע באדים, כך הוא פולט באדים. ואמנם השואל ומשיב נתנזן (תליתאה ח"ג ס"י קכה) והשד"י חמד (מערכת ה אות כד, ומערכת חמץ ומצה ס"ז אות יב) כתבו שאין הכשר באדים. אולם שני "הפירות", הפרי חדש (ס"ס קכא) והפרי מגדים (יו"ד ס"י צד מש"ז סק"א ד"ה ודע שמה) כתבו שאם בלע באדים גם הכשרו באדים, כבולעו כך פולטו. וכן כתב גם בספר תבואות השדה¹⁵ ח"ג (בשו"ת שבסוף הספר ס"ג א.) [א.ה. מרן הראשון לציון שליט"א לא הספיק לסיים הלכה זו, והשלמנו מתוך הספר "השיעור השבועי תשע"ז" הנד"מ (פרשת ויקהל פקודי אות טז). ועי"ש].

¹³ הזמזום ששומעים בשעת ההפעלה, אינו מגופי חימום, אלא מהמאוורר שמוציא את הקרינה החוצה. כדאי להביא מידי פעם טכנאי שיבדוק אם אין קרינה. ולכן לא טוב לבשל במיקרוגל, אלא רק לחמם דקה או שנים. ולכן יש דלת כפולה כדי לחסום את הקרינה.

¹⁴ אבל לא ישים אקונומיקה, כי יש באקונומיקה ברזל, והמיקרוגל עלול להתפוצץ, כמו שאסור להכניס כף מתכת למיקרוגל.

¹⁵ אחד מהאוננים שהיה באירופה לפני השואה, לפני כ-100 שנה, היה לי שכן אחד ניצל שואה שבכל ערב פסת היה מוציא ספרים מביתו ומניחם על הגדר, שמי שרוצה יקח. והיו שם כמה ספרים טובים ונדירים, אחד מהם היה ספר זה, תבואות השדה, ספר דק וגדול.

דיין ולא אב בית דין ולא רב ראשי. אם יעביר ילדים לחינוך העצמאי מי יציבי למפד"ל, כולם יבחרו ג', אז לא היה משהו אחר... לורנץ שאל את הרב: נו, נולד אולי בשביל הפ'ג'נוקה' הרב יפסיק את הפעילות הזאת? הרב אמר לו: אני ממשיל! זה פיקוח נפש של הספרדים! רוצים לעצור את ההתקדמות שלי? בבקשה! ובאמת שמונה שנים מאז פטירת הרב טולידנו רבה של תל אביב, לא נבחר שם רב ראשי, כי המפד"ל נלחמו על זה. בסופו של דבר מרן נבחר על אפס ועל חמתם, וזיכה את הרבים והפיץ תורה.

הגביה קרננו

טז. תראו איזו מסירות נפש, מרן זצ"ל היה נוסע באוטובוסים, בכבישים של פעם, כל הכבישים היו "בורות שיחין ומערות"... לא היה כביש 4 או כביש 6, והרב נסע מעיר לעיר, מי יודע כמה נפשות הציל מעם ישראל רק על ידי הרישום הזה. תראו איזו איכפתיות, איך שהרב הרים את קרנה של תורה, איך שהרב הרים את הספרדים. צריך להמשיך את הדרך הזו כמה שאפשר, ולחזק את הספרדים. על מי אנחנו נסמוך? אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמיים, מרן למעלה יתפלל עלינו להמשיך להקים תלמודי תורה, להמשיך להקים שיעורי תורה.

הלא מליו ומפעליו

יז. השבת הייתי בעיר אלעד, לקחו אותי שם ממקום למקום לדרוש ולמסור שיעורי תורה, ובן פורת יוסף יש שם מאות ואלפים בני תורה ספרדים, לא היה דבר כזה לפני ארבעים שנה, וכל שכן לפני שבעים שנה, איך לומדי התורה התרבו ב"ה, וכל זה בזכות המוסדות שלנו, התלמודי תורה והשיבות, וכי ניתן לזה להתייבש? חס ושלום! כל אחד ימשיך לחזק את מפעליו של מרן זצ"ל, ומרן יעמוד למעלה בשמיים ויתפלל, ובזכות מה שאנו עושים למען התורה הקדושה, נזכה כולנו לבריאות איתנה, נהורא מעליא, אריכות ימים ושנים.

להיות בבית הדין בירושלים, ואחר כך בבית דין הגדול, ראב"ד... יש להם שאיפות, ברוך ה'. צריך שיהיו שאיפות, לא רק לאשכנזים, גם לספרדים.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הראש"ל שליט"א

מביתבג"ס היודים כל מוצש"ק בשעה 20:30 השיעור מתחיל בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלווחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

לוי בן איריס חנה
רפואה שלמה בקרוב

לכל המזונין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי המצולח לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקרם **חייגו: 5290***

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 100.7 fm, 92.5 fm, 90.8fm וביקול חי 92.8fm, 93.00fm

מכירת חמץ דרך הטלפון

'בית מרן' תקיים אי"ה מכירת חמץ
ע"י רבנים תלמידי חכמים דרך הרבנות הראשית
ובראשם הראש"ל צ"מ מרן דבי יצחק יוסף שליט"א
למכירת חמץ חייג 5293 * < 2 *

העלון להצלחתם שלי: ישעיה בן מרים- חזרה בתשובה, מול בת רות- לרפואה שלמה, מרדכי זאב בן זבה- פרנסה טובה ובריאות, מרים בת נעימה- רפוא"ש ואריכות ימים, גיא בן מרים- רפוא"ש ואריכות ימים, ספיר בת ורד- בריאות וזיווג הגון, אברהם בן חנום- רפואה שלמה, אבטל בת מרים- כל הישועות.

שבת הגדול

מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו

שבת זו נקראת "שבת הגדול", וכמה טעמים נאמרו בזה. ובספר בני יששכר (מאמרי חודש ניסן מאמר ג) הביא בזה ביאור חדש בשם בעל הכלי יקר (עוללות אפרים ח"ב מאמר לא): הנה המצווה הראשונה שהצטוו בה ישראל היתה לקחת את השם לקרבן פסח, אבל היתה מצוה שקיימו קודם בלי שהיו מצווים עליה, והיא מצות שבת.

ואע"פ שעדיין לא צייה אותם הקב"ה במצווה זו, משה רבינו זכה אותם לנוח בשבת, כפי שמוצא במדרש (שמו"ר א כח) שמושה רבינו הלך לפרעה ואמר לו: מי שיש לו עבד ואינו נח יום אחד בשבוע הוא מת, ואלו עבדיך הם, אם אינך נותן להם יום אחד בשבוע לנוח ימותו. אמר לו פרעה: לך ועשה להם כמו שתאמר. הלך משה ותיקן להם את יום השבת לנוח. וכתב הטור (סי' רפא) שזהו מה שאומרים בתפילה של שבת "שמח משה במתנת חלקו", ששמח על זה שתיקן לישראל שינוחו בשבת. נמצא שהיו מקיימים את מצות שבת אע"פ שעדיין לא נצטוו עליה, והיו בגדר אינו מצווה ועושה.

והנה בעשרה בניסן שחל בשבת נצטוו לקחת שם לקרבן פסח, ולמרות שהיו גיילים להזהר ממלאכות וטלטול מוקצה היו צריכים למשוך ולטלטל אותו, ומזה למדו כי גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, ולכן לקחת קרבן פסח שהצטוו עליה דוחה את השבת שאינם מצווים עליה. לכן נקראת שבת זו "שבת הגדול", שבה נעשו בבחינת "גדול המצווה ועושה".

ובספר נוה שאנן כתב בזה טעם נוסף, על פי דברי הגמרא (יומא פד:): והרמב"ם (שבת פ"ב ה"ג) שאם צריך לחלל שבת לצורך פיקוח נפש, לא מבקשים מקטנים לעשות את המלאכה כדי שלא תהא שבת קלה בעיניהם, אלא מחללים את השבת על ידי גדולי ישראל וחכמיהם, כיון שיש מצוה בדבר מפני פיקוח נפש. ולפי זה אפשר שכן היה גם בלקיחת הפסח, שהיתה המצווה לקחת אותו בשבת למרות שהוא מוקצה, ולא בקשו מהקטנים לעשות כן, אלא הגדולים לקחו אותו בעצמם מפני חביבות המצווה, לכן נקראת שבת זו "שבת הגדול".

ויש מפרשים, כי בזכות שבת זו יכלו ישראל להקריב קרבן פסח, שהרי מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו במצרים, והמודה בעבודה זרה ככופר בכל התורה, ובקרבן פסח כתוב (שמות יב מג) "כל בן נכר לא יאכל בו". לפיכך צייה אותם הקב"ה (שם פסוק כא) "משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח", כלומר, משכו ידכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן לקרבן פסח (שמו"ר טז א). אך עדיין לא התכפר להם העון של עבודה זרה עד ששמרו שבת, שגם היא שקולה כנגד כל התורה כולה (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה), והשבת מכפרת אפילו על עבודה זרה, כמו שנאמר (ישעיה נב ג) "אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו", ודרשו חז"ל (שבת ק"ה): כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. נמצא שבזכות השבת נתכפר להם עון עבודה זרה ונעשו ראויים להקריב קרבן פסח, ובזה הראה להם הקב"ה גודל חסדו ואהבתו שמחל להם, לכן נקראת השבת "שבת הגדול".

בהגדה אנו אומרים: מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו, שנאמר (יהושע כד ב-ג) "ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר ה' אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים אחרים. ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר" וגו'. וצריך ביאור, מדוע מזכירים את כל זה בהגדה?

אמנם באמת יש בזה לימוד גדול עבורנו, הרבה פעמים אדם רוצה לעשות מצוות ומעשים טובים אבל הוא מתבייש מחביירו ושאר הסובבים אותו, לפעמים אדם מוכן לחזור בתשובה ולעשות שינוי בחיים, וכל מה שמונע אותו היא הבושה, אין לו אומץ להיות יחיד כנגד כולם. ועכשיו אנחנו אומרים לו: הלא מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, אברהם אבינו ע"ה היה יחיד בדורו שהאמין בה' והתנגד לעבודה זרה, וממנו יצא כל כלל ישראל. אם הוא היה מתחשב בסביבתו ואומר הלא אני אחד נגד כל העולם, מנין היה יוצא כלל ישראל?

אבל אברהם אבינו לא התבייש ללכת נגד הזרם, כנגד אביו שהיה עובד עבודה זרה ומוכר עבודה זרה, וכנגד כל משפחתו, ואף כנגד המלך נמרוד שהשליכו לכבשן האש, ואברהם לא נרתע לרגע והמשיך להסביר לכולם את האמונה האמיתית בה'.

ועוד לימוד יש כאן לאדם שמסב עם אנשים הרחוקים מתורה ומצוות, שמוטלת עליו החובה למשוך אותם בעבותות אהבה לקרבם לתורה, ולא יאמר לא נעים לי, אני יחיד כנגד כולם. אלא יראה לנגד עיניו את דמותו של אברהם אבינו שהיה יחיד בעת שהכיר את בוראו, ובכל זאת דאג להכניס כמה שיותר אנשים תחת כנפי השכינה, ולא אמר לא נעים לי, וכך זכה ללמד את האמונה בכל העולם ולהעמיד את כלל ישראל.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

אם הורשיתם רצינים לעשות לילת רוח לילת יקבצו עשרה אנשים כשרים ועשו תיקון לנפשו וזה מועיל לו מאוד מאוד... (במש"כ יחזקאל ח"א ע"ב)

השבוע יתרו אברכי "כולל בית מרח" תיקון נפשי לטוב משניות וסו"ת מסכת לעילוי נשמתם של:

דוד בן כדיה **נעמי בת נעמי**
כדיה בת ציונה **יהיא בן כדיה**
רמי בן כדיה

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקיריכם! למסירת שעות יקיריכם החקשו: *5290

פינת בריאות אתם שואלים והמומחים עונים במייל: betmaran1234@gmail.com

מהם חומרי הניקוי המסוכנים לבריאות?

דליקים מאוד ובנוסף מכילים חומר פעיל בשם ניטרונוזן, שנחשב לחומר מסרטן. **מפחדים נלקות? יש מה לעשות!**

- השתמשו במוצרים בעלי אחוז נמוך יותר של החומר הפעיל.
- התייחסו בריצינות להוראות השימוש של היצרנים. אם למשל ממליצים להשתמש בכפפות - עשו זאת, ואם מציינים מרחק התזה - הקפידו עליו.
- לעולם אל תערבבו מוצרים שמכילים חומרים מלבינים ואפילו אקונומיקה עם מנקי שירותים או עם אמוניה. הריאקציה הכימית עלולה לגרום לשהרור של גז הכלור הרעיל.
- השאירו את החומרים במיכלים המקוריים. אל תעבירו אותם לא לכוסות שתייה ולא לבקבוקי משקאות קלים.
- קנו אך ורק מיכלים עם סגר בטיחותי והקפידו לסגור את המכסה היטב אחרי כל שימוש.
- אם אתם סובלים מבעיות נשימתיות, הימנעו ממוצרים מדיפי ריח, כי אי אפשר לדעת מה יגרום להתקף הבא.
- נפגעתם מחומר ניקוי? על אריזת המוצר כתוב ברוב המקרים איך לנהוג במקרה כזה. אם עליכם לגשת לקבלת טיפול רפואי, הקפידו לקחת את החומר ואת האריזה כדי שהרופא יוכל לזהות מהו החומר הפעיל שממנו נפגעתם.

לקראת פסח: מהם חומרי הניקוי המסוכנים לבריאות

אביב מגיע פסח בא, וכל עם ישראל מתחיל לקרצף את הבית. מתברר כי מדי שנה נפגעים עשרות אלפי אנשים במהלך קדחת הניקיון. למרבה המזל בחלק גדול מהמקרים הפגיעות נקודתיות וחולפות, אבל יש גם פגיעות קשות.

איך זהו חומרי מסוכנים? חשוב לדעת שהסימונים שעל המוצרים מהווים אינדיקציה לרמת הסיכון שלהם. הסימון החמור ביותר הוא ריבוע כתום שעליו שתי מבחנות שחורות. פירושו של דבר שהחומר 'משתך', כלומר יכול לאכל עור ורקמות גוף בעת מגע ואיברים פנימיים בעת בליעה ולגרום לכוויות ולפגיעות חמורות.

אז מהם החומרים המסוכנים בחומרי הניקוי הנפוצים: חומר לניקוי קר של תנורים. זהו אחד המוצרים הרעילים והמסוכנים ביותר במרחב הביתי. מספר הנפגעים בדרגה בינונית וקשה מהחומר הזה. אקונומיקה- רוב הפגיעות הן בקרב ילדים שבוועים כמויות קטנות. מדובר לרוב בפגיעות קלות יחסית. מסירי אבנית- גם הם נמנים עם החומרים שגורמים את הפגיעות הקשות ביותר לעור, לעיניים ולדרכי העיכול.

חומרי ניקוי לחלונות. מבוססים ברובם על כהלים ואינם בעלי דרגת סיכון גבוהה. עם זאת חולי אסתמה או בעלי רגישויות בדרכי הנשימה עלולים להגיב קשה עד כדי התקף.

חומרים לניקוי ולהברקה של הריטי עץ. מכילים נגזרות של נפט. נחשבים לחומרים

העלון להצלחתם של: אבי בן רחל- ברכה והצלחה בכל, אבי צחק בן עליזה- בריאות הנפש והגוף, אבי שלום רפאל בן זרה זהבה- רפואת הנפש והגוף, אביאל בן הודיה- בריאות איתנה, אביב בן עליזה- בריאות וכל הישועות, אביב רפאל בן אורי- לחזרה בתשובה, אביגיל בת סיון- כל הישועות.

קיצור הלכות פסח - הלכות ערב פסח

- בדיקת חמץ:** • ליל י"ד בודקים את החמץ ומברכים "על ביעור חמץ" ולא "על בדיקת חמץ" שתכלית הבדיקה היא הביעור.
- אדם שיש לו חנות או רכב, גם שם צריך לעשות בדיקת חמץ, שכל רשות של האדם חייב בבדיקת חמץ, והברכה שמברך על בדיקת ביתו פוטרת גם את בדיקת רכבו ושאר המקומות שבדוק לאחר ביתו.
- נוהגים לבדוק דווקא לאור הנר דווקא, וכתב מורנו ורבונו מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שאם יש סיבה כל שהיא שאין באפשרותו לבדוק לאור הנר, אפשר לבדוק לאור פנס, ואפילו בברכה.
- אדם ששכח או נאנס מלבדוק בליל י"ד, יבדוק ביום י"ד, ואם לא בדק ביום י"ד יבדוק בפסח עצמו. ואפילו אם נזכר רק לאחר הפסח גם חייב לעשות בדיקה כדי שלא להיכשל בחמץ שעבר עליו הפסח, שחמץ שעבר עליו הפסח אסור בהנאה, ומ"מ בבדיקה לאחר הפסח לא מברך, ואם מכר את החמץ לגוי כדן אינו צריך לבדוק לאחר הפסח.
- נוהגים לפני הבדיקה לפזר בבית חתיכות קטנות של פת, כל אחת פחות מכזית. ועל פי דברי המקובלים יש ליתן עשרה חתיכות דווקא. וכדאי שאחד מבני הבית ירשום בשעת פיזור החתיכות את כל המקומות שנתנים שם את החתיכות, למקרה שלא ימצאם הבודק.
- אדם שבכל ימי הפסח לא נמצא בביתו, אם יוצא שלושים יום קודם הפסח מבטלו בלבו ודיו. אבל אם יוצא מביתו בתוך שלושים יום לחג חייב לבדוק את החמץ בלי ברכה כשיצא מביתו. אם"כ הוא חוזר לביתו בליל י"ד ובודק אז את ביתו. וכל האמור דווקא שלא עושה מכירה על ביתו עם החמץ שבתוכו, אבל אם עושה מכירה על כל ביתו פטור. ומ"מ ראוי ונכון שישאיר חדר אחד שאותו לא יכלול במכירה ואותו יבדוק כדן, כדי שלא יפסיד לגמרי מצוות הבדיקה.
- אכילת חמץ
- סוף זמן אכילת חמץ ביום שיש עד 10:00 בבוקר.
- ביעור חמץ:** • יום י"ד דהיינו יום שיש בבוקר, מבערים את החמץ, ולכתחילה נכון לבערו בשריפה דווקא, ומ"מ מעיקר הדין יוצאים ידי חובת ביעור בכל סוגי הביעור ואפי' זרקו לים ודיו. ונהגו לומר את נוסח ביעור חמץ ג' פעמים, ויש שנהגו לומר גם בלשון הקודש וגם בארמית אך מעיקר הדין די לאמרו בשפה אחת ובלבד שיבין מה שאומר.
- סוף זמן ביעור חמץ יום שיש 11:20

הלכות ליל הסדר

- דיני הסבה:** • חיוב ההסבה הוא - בשתי ארבע כוסות. באכילת שתי הכזיתות במוציא מצה. כזית כורך. וכזית של צפון דהיינו האפיקומן.
- כיצד מסב: על צד שמאל דווקא, ואם הסב על צד ימין לא יצא ידי חובה וצריך לחזור ולאכול או לשתות בהסבה על צד שמאל, וגם אדם שמאלי מסב על צד שמאל, ומ"מ אדם שמאלי שהסב על צד ימין בדיעבד יצא ידי חובה.
- גם הנשים חייבות בהסבה ואם לא הסבו בדיעבד יצאו ידי חובה.
- אם לא הסב בכורך בדיעבד יצא ידי חובה.
- בהסבה צריך להטות את כל חלק גופו העליון לצד שמאל, ואינו מועיל להטות רק את ראשו ומעט מגופו.
- קדש:** • לכתחילה חייב לעשות את הקידוש רק לאחר צאת הכוכבים דהיינו 19:30 ומ"מ אם טעה וקידש לפני צאת הכוכבים יצא ידי חובה בדיעבד, ובשעת דחק גדול יכול לקדש מבעוד יום כדן קידוש של שאר ימים טובים.
- כל בני הבית, אחד הגברים ואחד הנשים מוזהרים רביעית יין או מיץ ענבים, ובעה"ב מברך ג' ברכות - ברכת היין ברכת הקידוש וברכת שהחיינו. ולאחר מכן כל בני הבית שותים מהכוס שמזוגו כל אחד לעצמו, ולכתחילה ישתה כל אחד רביעית שזה 81 גרם, אך בדיעבד אם שתה רוב רביעית יצא ידי חובה.
- יש לשתות את הרביעית בכל ארבע כוסות בבת אחת ולא ישתה בהפסקות, ואם טעה והפסיק באמצע שתייתו, אם לא שהה מתחילת שתייתו עד סופה יותר מכדי אכילת פרס (שהה 7 וחצי דקות) יצא ידי חובה.
- הנשים חייבות בשתיית ארבע כוסות ובאכילת מצה ובשאר החיובים שיש בליל הסדר כאנשים, מלבד שאינם חוזרות אם בדיעבד הם לא הסבו.
- יש להקפיד שמין הענבים לארבע כוסות ושאר המקומות שצריך יין, יהיה מין ענבים שברכתו בורא פרי הגפן, כלומר שרובו עשוי מין או מיץ ענבים. אך אם המים המעורבים ביין או במיץ ענבים הם מרובים ממנו ברכתו שהכל ואין יוצאים בו ידי חובת קידוש ושתיית ארבע כוסות.
- רוחץ:** • נוטלים את הידיים כדרך הנטילה לאכילת לחם אלא שלא מברכים על נטילה זו. והטעם שכל דבר שטיבולו במשקה חייב בנטילה וחייב זה הוא בכל השנה, אלא שלא מברכים מפני שיש מחלוקת לענין הברכה וספק ברכות להקל.

- כרפס:** • לוקחים חתיכת כרפס (ולכתחילה יקח דווקא פחות מכזית) ומטבילים אותה במים עם מלח או עם חומץ ומברכים עליו ברכת בורא פרי האדמה. ולא צריכים לאוכלם בהסבה.
- הטעם שצריך להטביל כרפס כדי לעורר את התינוקות ושישאלו התינוקות מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות וכו'.
- מ"מ יזהר לא ליקח כרפס שיש בו חשש נגיעות תולעים ח"ו, ואם אינו מוצא כרפס שנקי מחשש תולעים יכול לקיים מצווה זו גם על ירק אחר כגון מלפפון וכדו'. ומכל מקום ראוי לחזור אחר כרפס נקי מתולעים שנאמרו בו כמה טעמים למה ליקח דווקא כרפס.
- יחץ:** • בעל הבית לוקח את המצה האמצעית מתוך השלושה שמונחים לפניו וחוצה אותה לשנים, את החלק הגדול לוקח ומביא לאפיקומן ואת החלק השני מניחו בין שני המצות, והטעם לזה כדי לנהוג בלחם זה כדרך עניים שכך דרכו של העני בפת חצויה.
- מגייד:** • עיקר העקרים של ליל הסדר זה מצוות "מגייד" שהיינו שהאב ירבה בסיפורים לבני ביתו על יציאת מצרים ועשרת המכות ושאר הנסים של ה' יתברך בטוב טעם ודעת, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח.
- אף הנשים חייבות במצוות "מגייד" ואם שומעים מבעה"ב יוצאים ידי חובה.
- בסיום "מגייד" מברכים ברכת גאלנו עד גאל ישראל ושותים כוס שניה בהסבה, ומנהגו שלא מברכים על כוס זה ברכת בורא פרי הגפן שנפטרה בברכה שעל הכוס הראשון.
- רחצה:** • נוטלים את הידיים עם ברכה כדרך שנוטלים כל השנה לפני הסעודה. מוציא מצה
- כל אחד מבני הבית חייב לאכול שני כזיתות מצה, אחד האיש ואחד האשה. וכל כזית שיעורו 27 גרם ובסך הכל 54 גרם. ומברכים על אכילה זו שני ברכות, ברכת המוציא וברכת על אכילת מצה. וחובה לאכול בהסבה.
- חובה לאכול כל כזית תוך כדי אכילת פרס דהיינו תוך 7.5 דקות.
- לכתחילה המצה צריכה להיות שמורה משעת קצירה, ובדיעבד יוצאים ידי חובה במצה שמורה משעת טחינה או עכ"פ משעת לישיה. וכן לכתחילה נכון להקפיד במצה שנאפתה בעבודת יד. ומ"מ בדיעבד יוצאים ידי חובה גם במצת מכונה ובלבד שהלחיצה להפעלת המכונה נעשתה ע"י ישראל ולשם מצוות מצה.
- אין לאכול את המצה עם לפתן או כל סלט אחר אלא יש לאוכלה לבדה, ומי שהמצה קשה לו ללעיסה כתב מרן רבונו עובדיה יוסף זצוק"ל שיכול להקל ולהטביל את המצה במים כדי לרכך את המצה
- מרור:** • חובה לאכול כזית מרור דהיינו 27 גרם חסה, וישקענו בחרוסת. ואין לאכול בהסבה שהוא זכר למרירות ואין מקום להסב בזה. ומברך עליו ברכת אשר קידשנו במצותיו וציוונו על אכילת מרור ואינו מברך בורא פרי האדמה.
- יש ליהרר מאוד מאוד מתולעים בעלי החסה, ולכן יקפיד אדם לאכול דווקא מגידולי גוש קטיף חסלט וכדומה שבהם אין חשש תולעים כמו בשאר גידולים.
- אין לברך על אכילת מרור אחר חצות.
- כורך:** • לוקח כזית מצה וכזית מרור (חסה) עם חרוסת ועוטף את המצה במרור ואוכלן יחד, זכר להלל הוקן שהיה כורכן ואוכלן יחד, ולא מברכים על אכילה זו כלל ואוכלים בהסבה.
- שולחן ערוך:** • אין לאכול בליל פסח בשר צלי, כדי שלא יראה כאילו אוכל קרבן פסח שהוא קדשים מחוץ לירושלים.
- לא ירבה באכילה, והטעם לכך כדי שיאכל את האפיקומן בתיאבון ולא אכילה גסה.
- צפון:** • כל בני הבית יאכלו כזית מצה בהסבה שזה האפיקומן, ויש מחמירים ואוכלים שתי כזיתות אך מעיקר הדין מספיק כזית אחד.
- אסור לאכול שום דבר מאכל אחר האפיקומן, אבל אפשר להקל בשתייה קלה כגון: קפה וכדומה.
- יש להקפיד לאכול את האפיקומן לפני חצות, ובדיעבד יוצאים ידי חובה גם לאחר חצות.
- ברך:** • לפני ברכת המזון כל בני הבית מוזהרים כוס שלישית ומברכים עליה ברכת המזון, לאחר ברכת המזון מברכים ברכת בורא פרי הגפן ושותים רביעית יין או מיץ ענבים בהסבה.
- מזכירים בברכת המזון יעלה ויבוא. ובליל הסדר אם שכח להזכיר יעלה ויבוא אחד האנשים ואחד הנשים צריכים לחזור ולברך.
- הלל:** • מוזהרים כוס רביעית ואומרים את ההלל בשמחה ובטוב לבב, וטוב לעמוד ולאומרו ולאחר מכן שותים כוס רביעית בלי ברכה ובהסבה.
- לאחר כוס רביעית יש לברך ברכת מעין שלוש אם שתה רביעית יין או מיץ ענבים.
- נרצה:** • שתקב"ה יצא את ליל הסדר שעשינו לפניו ויזכנו לגאולה שלימה, מברכים שבניסן נגאלו ובניסן עתידים ליגאל במהרה בימינו אמן.

גם השנה שחל ליל פסח בערש"ק לא אומרים ברכת "מעין שבע" בתפילת ערבית.

לחיות עם האמונה

הרב הנאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשויות "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "ני לגליל ועוד..."

אומנות התפילה

אני אומר לרבים: "מדוע אתם רק מתבכינים על צרותיכם, הרי התפילה גדולה ועוצמתית?". הם עונים: "בקושי אנחנו מתפללים שלוש תפילות. אנחנו יהודים מאמינים, אבל איננו מרגישים את הקב"ה איתנו בתפילה. איך נוכל להרגיש?".

מצאתי לכך תשובה נפלאה. רבי ירוחם ממיר אומר שכתוב ביציאת מצרים "ויצעקו בני ישראל אל ה'", והז"ל אומרים ב'מכילתא': "תפסו אומנות אבותם בידם." הז"ל מגלים שעם ישראל לא התפלל סתם, אלא תפס את אומנות אבותיו. מה היה חסר בפשט "ויצעקו בני ישראל", שהם התפללו לה' ותו לא? משמע שהייתה כאן נקודה ששייכת לאבותיהם.

אומר רבי ירוחם שהתפילה נקראת אומנות. מה הכוונה? מתי האומן יכול להשתמש היטב בכליו לנוכח הבעיות הניצבות בפניו? אם הוא מיומן בכליו, כאשר הוא מתמודד עם בעיה, הוא יכול לפתור. כלומר, שאם ברצונך שהתפילה תהיה מזומנת לך בעת צרה, תהיה רגיל איתה בשעת רווחה! בשעת רווחה תתפלל ותודה על כל הטובה, ואם תשאיר את התפילה רק לשעת מצוקה, לא תמצא אותה!

ניתן דוגמא: הז"ל אומרים שהתפילה דומה לכלי נשק, כמו שאומר יעקב אבינו - "אשר לקחתי מיד האמורי בחרי ובקשתי", ומפרש התרגום "בצלתי ובעותי", כלומר: מה שניצחתי את שכם, זה לא בחרב ובקשת, אלא בתפילה ובבקשה. אם כן, מדוע התורה אינה כותבת "בתפילתי ובקשתי", אלא "בחרבי ובקשתי"?

ללמדנו שהתפילה דומה לכלי נשק. מתי החייל יכול להצליח במלחמתו? כאשר הוא מיומן בנשקו בעת שלום! כאשר יש רווחה הוא מתאמן על הכלים ודואג שיהיו כשירים, וכאשר פורצת מלחמה, הוא יכול להשתמש בהם היטב, אבל אם בשעת רווחה הוא לא מתאמן בכליו, בזמן שפורצת מלחמה, הוא לא מסוגל לקחת את נשקו, לירות למטרה ולנצח.

רבי ירוחם מדייק זאת להפליא. הז"ל לומדים ש"תפילות אבות תיקנום". היכן כתוב שאברהם התפלל? "אל המקום אשר עמד שם". אצל יצחק כתוב "ויצא יצחק לשוח בשדה", ואצל יעקב - "ויפגע במקום". הז"ל לא מביאים פסוקים מתפילותיהם בעת צרתם, אלא בעת שגרה. זו משמעות "תפסו אומנות אבותם", שכן לגבי האבות זו הייתה אומנות באופן המוצלח, בהיותם מיומנים בתפילתם תמיד.

מהו הסוד שעם ישראל הצליח באמצעותו לצעוק לה' בשעת צרה? כאבותיהם הם היו רגילים, כאומנים על כליהם, להתפלל גם כשרווח להם. כאשר רחב לבבך, תודה על העבר ותזעק על העתיד, וכך תהיה לך חיות בתפילה, תחוש שיש מי ששומע, חרד לגורלך, ומשתתף בצרתך.

האנשים שטוענים "איננו חשים דבר בתפילה", אינם למוזים על תפילה בעת רווחה. לו ידעו להתפלל כאשר קל להתחבר לתפילה מצד השמחה שברווחה, ידעו גם להשתמש עם כלי הנשק העיקרי של היהודי בשעת מצוקה.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 שולחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילא שליט"א
יו"ר סדרים אתגרים בחינוך ומנכ"ל חתומי קידות שקופים ברדיו 'קול חי'

ליל הסדר? - יהיה בסדר!

את העלון הזה אתם מן הסתם אווזים כעת כשרגליכם רועדות ועצמותיכם מתפוקקות מעמל הניקיונות, הריצות והקניות לקראת חג הפסח הבא עלינו לטובה. אשתדל להישאר מעניין כדי שלא תירדמו לי גם באמצע הקריאה...

אצל רבים מאיתנו התקופה הזו מלווה גם בקושי נפשי עצום. לקושי הזה קוראים 'כסף' - או יותר נכון 'חוסר כסף'.

לא מעט אנשים גמרו החודש את המשכורת באותו יום בו קיבלוהו, והנה ליל הסדר כבר ממש מביט בנו מעברה השני של השבת ויש עוד כ"כ הרבה דברים שעדיין לא קנינו, ומה יהיה ואיך יהיה?... תחושת חרדה עוטפת אותנו ולא פעם דאגותינו גורמות לאווירה עכורה בבית ויחס לא הוגן כלפי שגיונות הילדים. כל זה לא ממש עושה טוב להכנתנו לליל הסדר. אז מה אפשר באמת לעשות?..

חייבים לזכור כי אנו אין לנו שיור אלא התורה הזאת ובאמת אין שום פתרון בעולם מלבד חיזוק יסודות האמונה והבטחון בה' בלבנו. כאן ברשותכם, אני מפנה את עצמי מהמשך כתיבת הטור לטובת לקט ציטוטים (ערוך) מספר 'מדרגת האדם' (חיברו הסבא מנובהורדוק זצ"ל): מבואר ברמב"ן אשר כל הבוטח מאמין שאם לא יאמין, על מי יבטח? אבל לא כל המאמין בוטח מפני שהוא ירא לבטוח בה' מפני

עוונותיו. אבל הפסוק אומר 'בטח בה' ועשה טוב', ואמר 'בטח בה' - אפי' רשע אתה. כי אפילו רשע הבוטח בה' חסד יסובבנהו'.

כי במקום שיש בטחון - שם אין סכנה! כי הבוטח ניצול לעולם ובין שיש לו חטא - אם יש לו בטחון חזק. כי הבוטח יכול לסמוך על הנס ואינו חושש משום חטא! נצייר נא בדעתנו על אדם אחד ששם בטחונו באדם כמוהו והוא בוטח רק עליו ולא בזולתו.

היעלה על הדעת שהאדם שבטח בו - אם ידוע לו שהאדם הזה לא יקוה לשום אדם בעולם ואינו מקבל מזולתו, רק שם כל בטחונו עליו אפילו ימות ברעב - לא ישתדל אליו בכל יכולתו?! ואף שלפי חשבון השכלי הצדק איתו אעפ"כ יהיה מוכרח לפרנסו - אם הבוטח יהיה חזק בדעתו אשר בשום אופן לא יקבל מזולתו כי אם ממנו בלבד. הלא אחר כל החשבונות, החוב מוטל עליו ביותר והוא בכלל פיקוח נפשות, ואפילו אכזר שבאכזרים יפנה אל זה בכל כוחו לעזור לו, היות ובטח בו. קל וחומר להקב"ה שהוא אב הרחמים. צריכים אנו רק לפנות אליו ולבטוח בו בכל כוחנו וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, אמן.

פסח הוא זמן נפלא להאזנה לקורס 'הרשיון לחג' - דיסק או קי קטן עם 15 שעות חינוך מחכמות. להזמנה מהירה - אתגרים בחינוך: 077-405-2003 או באתר.

הגדה של פסח "בית מרן" מפוארת

מהדורה מוגבלת!!

שמחים אנו לבשר לציבור הרחב על הוצאתו לאור לקראת חג הפסח של הגדת "בית מרן" מפוארת

- ✓ אותיות מאירות עיניים
- ✓ סגולת רבי שמשון מאוסטרופליא
- ✓ משלוחים לכל חלקי הארץ
- ✓ קיצור הלכות חג הפסח
- ✓ סדר בדיקת וביעור חמץ
- ✓ כריכה רכה
- ✓ שירים לחג הפסח
- ✓ נייר כרומו מפואר

במחיר מבצע לזיכוי הרבים ע"ס 10 ₪ בלבד

להזמנות: אבי 054-6848322

העלון להצלחתם של: שי בן חוה - לורע בר קיימא, שי בן ליאורה - שלום בית, ליאת בת מזל - שלום בית, אביב בן ויקטוריה - כל הישועות, אביבה בת אסתר - רפואה שלימה, אבנר בן מרים - הצלחה בכל, אברהם בן מרסל ובני ביתו - בריאות הנפש והגוף, אברהם אריה בן ישראל - כל הישועות.

לקבלת העלון במייל הרשמו betmaran1234@gmail.com

מֵאֵן פֶּעַי תִּיִּי?

יצא לאור במהדורה חדשה הספר
"חפץ חיים" למרנא החפץ חיים זיע"א
עם הביאור הנפלא "ארחות חיים"
במהדורה מחדשת ומפארת

הושלמה
הסדרה
העולמית

ספרא קהילי

במהדורה החדשה כ-820 עמודים של אלפי ביאורים הערות ופסקי הלכות, שאלות ותשובות אקטואליות ומעשיות מגדולי הדור שליט"א כותרות על כל דברי ה'באר מים חיים' קונטרס השו"ת מהגר"ח קניבסקי שליט"א עימוד מפואר וניקוד מלא של כל חלקי הספר

הספר שיביא לך אורך ימים ויוסיף לך שנות חיים ושלווה!

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות | להזמנה לכמויות בלבד - למוסדות וישיבות ותח"ם טל' 052-7616308

העלון להצלחתם של: אדל בת בלה- הצלחה בכל, אדם בן שרה- רפואה שלמה, אהרון אנרי בן גני- פרנסה ונחת, אהרון בן דליה- הצלחה בכל ובריאות, אודל אורית בת זיוה- לרפ"ש, אוהד בן מלכה- זיווג הגון, אולג בן לודמילה- כל הישועות.